

Anotācija pētījumam par Latvijas iedzīvotāju mediju satura lietošanas paradumiem

Pētījuma mērķi un galvenie rezultāti latviešu valodā	Pētījuma mērķi un galvenie rezultāti angļu valodā
Pētījuma mērķi ir noskaidrot: 1) Kādus medijus un informācijas resursus lieto Latvijas iedzīvotāji un kāpēc? 2) Kā ir izmainījušies to iedzīvotāju mediju un informācijas resursu lietošanas paradumi, kas lietoja saturu, kas pašlaik Latvijas teritorijā ir ierobežots? 3) Kāda ir iedzīvotāju uzticēšanās Latvijas medijiem un mediju saturam. Sabiedrībā kopumā visbiežāk tiek lietoti internetā pieejamie informācijas resursi – sociālie mediji un interneta ziņu portāli, kurus vismaz reizi nedēļā lieto vairāk nekā trīs ceturtdaļas aptaujāto Latvijas iedzīvotāju. Nozīmīga loma ir arī tradicionālajiem medijiem, kā TV un radio, kurus izmanto vairāk nekā 60% respondentu. Populārākie mediji Latvijas sabiedrībā: • Sociālie mediji, kā Facebook, YouTube, kurus vismaz reizi nedēļā izmanto vairākums Latvijas iedzīvotāju; • Komercediji, kā Delfi un TV3, kurus vismaz reizi nedēļā lieto vairāk nekā 40% pētījuma dalībnieku; • Latvijas sabiedriskie mediji. LTV vismaz reizi nedēļā lieto 47%, Latvijas Radio – 38%, savukārt portālu lsm.lv – 20% Latvijas iedzīvotāju. Sabiedrībā kopumā pieaug uzticēšanās medijiem, šogad visiem medijiem vērojams uzticēšanās reitinga kāpums. Uzticēšanās reitinga līderi ir Latvijas Radio, TV3 un Latvijas Televīzija. Tie ir vienīgie mediji, kuriem uzticas vairāk par pusi Latvijas iedzīvotāju. Latvijā veidotajām ziņām latviešu valodā uzticas divas trešdaļas (64%), informatīvi analītiskajam saturam latviešu valodā uzticas 59% pētījuma dalībnieku. Līdzīgi kā iepriekšējos pētījumos kopš 2021.g., arī šogad vairākums (59%) aptaujāto Latvijas iedzīvotāju noraidīja apgalvojumu, ka mediji un to saturs ietekmējot viņu personīgo viedokli par dažādiem jautājumiem, vērtībām, notikumiem. Sabiedrībā pieaug iedzīvotāju skaits, kuri atzīst, ka viņiem ir grūti atšķirt uzticamu informāciju medijos no nepatiesas (safabricētas, maldinošas). Ja 2021.-2023.g. šādu respondentu aptaujas izlasē bija apmēram trešdaļa, tad šogad viņu skaits jau ir palielinājies līdz 44%. To, ka sociālajos medijos, kā, piemēram, YouTube, Facebook, tiktu izplatīts Latvijā bloķēto Krievijas mediju saturs, ir pamanījuši 22% Latvijas iedzīvotāju. Veidus, kā turpināt izmantot bloķētos Krievijas masu medijus, ir meklējuši 5% aptaujāto Latvijas iedzīvotāju un viņu skaits šogad ir mazāks nekā 2022.-2023.g. Iegūtie rezultāti varētu liecināt, ka sabiedrībā mazinās interese par Krievijas valsts mediju saturu. Bloķēto Krievijas masu mediju saturs vairākumā gadījumu tiek lietots izmantojot YouTube.	The goals of the study are to find out: 1) What media and information resources are used by residents of Latvia on a daily basis and why? 2) How have changed the media and information resource usage habits of the residents, who used content, that is currently restricted in Latvia? 3) What is the level of trust in media content for residents of Latvia? In society as a whole, social media and Internet news portals are the most frequently used information resources available on the Internet, they are used at least once a week by more than three-quarters of the surveyed Latvian population. Traditional media, such as TV and radio, which are used by more than 60% of respondents, also play an important role. The most popular media in Latvian society: • Social media, such as Facebook, YouTube, which are used at least once a week by the majority of Latvian residents; • Commercial media such as Delfi and TV3, which are used at least once a week by more than 40% of the study participants. • Latvian public media. LTV is used at least once a week by 47%, Latvian Radio – 38%, while the portal lsm.lv – 20% of Latvian residents. Trust in the media is growing in society as a whole, this year there is an increase in the trust rating for all media. The leaders of the trust rating are Latvian Radio, TV3 and Latvian Television. They are the only media trusted by more than half of the population of Latvia. Two-thirds (64%) of population trust news produced in Latvian, 59% of research participants trust informational and analytical content in Latvian. Similar to previous studies since 2021, this year also the majority (59%) of surveyed Latvian residents rejected the statement that the media and its content influence their personal opinion on various issues, values, events. There is a growing number of people in society who admit that it is difficult for them to distinguish reliable information in the media from false (fabricated, misleading). If in 2021-2023 such respondents were about a third of the survey sample, so this year their number has already increased to 44%. The fact that the content of Russian media blocked in Latvia would be distributed on social media, such as YouTube and Facebook, was noticed by 22% of the Latvian population. 5% of surveyed Latvian residents have been looking for ways to continue using the blocked Russian mass media, and their number this year is lower than in 2022-2023. The obtained results could indicate that the public's interest in the content of the Russian state media is waning. Blocked Russian mass media content is mostly consumed via YouTube.

Galvenās pētījumā aplūkotās tēmas	Latvijas sabiedriskie mediji – lietošana, uzticēšanās, priekšstati, satura vērtējums
Pētījuma pasūtītājs	Nacionālā elektronisko plašsaziņas līdzekļu padome, Reģ.Nr. 90000081852
Pētījuma īstenotājs	Tirgus un sociālo pētījumu aģentūra “Latvijas Fakti”
Pētījuma īstenošanas gads	2024
Pētījuma finansēšanas summa un finansēšanas avots	20'048.00 <i>euro</i> bez PVN;
Pētījuma klasifikācija	Sabiedriskās domas pētījums
Politikas joma, nozare	Masu informācijas (plašsaziņas) līdzekļu politika
Pētījuma ģeogrāfiskais aptvērums (visa Latvija vai noteikts reģions/novads)	Visa Latvija
Pētījuma mērķa grupa/-as	Latvijas pastāvīgie iedzīvotāji vecumā no 16 gadiem
Pētījumā izmantotās metodes pēc informācijas ieguves veida:	Kvantitatīvās aptaujas veikšana un datu analīze
Kvantitatīvās pētījuma metodes:	
1) aptaujas izlases metode	Aptauja tika veikta, izmantojot kombinētu datu ieguves metodi: 75% interviju iegūtas, izmantojot tiešās (personīgās) intervēšanas metodi respondentu dzīves vietās un 25%, izmantojot datorizētas telefonintervijas.
2) aptaujāto/anketēto respondentu/vienību skaits	1522 Latvijas Republikas pastāvīgie iedzīvotāji vecumā no 16 gadiem. Izlase aprēķināta, balstoties uz jaunākajiem statistikas datiem par Latvijas Republikas iedzīvotājiem
Izmantotās analīzes grupas (griezumi)	Respondentu dzimums, vecums, tautība, izglītības līmenis, ienākumu līmenis uz vienu ģimenes locekli mēnesī, nodarbinātība, dzīvesvietas reģions, apdzīvotās vietas tips.
Pētījuma pasūtītāja kontaktinformācija	Viktorija Ogļina, tālr.: 67221848; e-pasts: viktorija.oglina@neplp.lv ; Dace Balode, tālr.: 67221848, e-pasts: dace.balode@neplp.lv ; Aurēlija Ieva Druviete, tālr. 67221848; e-pasts: aurelija.ieva.druviete@neplp.lv
Pētījuma autori	Oksana Kurcalte, Evija Mansone, Jeļena Karadžana, Ivars Krastiņš, Karīna Bunere, Marta Skrube, Oskars Zalāns